

Glimlachen om chaotische operette over dames in oorlogstijd

Recensie Operette

De Dappere Soldaat van Toneel-schuur Producties.

Gezien: 16/3 in De Schuur, Haarlem.
Te zien t/m 29/4. Inl: schuur.nl

Na het slotapplaus van *De Dappere Soldaat* valt een van de acteurs op haar knie en vraagt iemand in het publiek ten huwelijck. Het blijkt een echt aanzoek, maar had zo onderdeel kunnen zijn van de voorstelling. Theatermaker Steef de Jong bewerkte Oscar Straus' operette (1908) namelijk tot een kijkdoos vol dubbele bodems en transformaties.

In de afgelopen jaren is De Jong uitgegroeid tot een theaterbegrip, een verrassende maker die het operettegenre heeft afgestoft. Zijn re-

cente productie bij de Nationale Opera, *Operetta Land*, kreeg jubelende recensies en was razendsnel uitverkocht.

De Jongs voorstellingen ademen een aandoenlijk houtje-touwtjegevoel door de kartonnen decors, die de afgestudeerd kunstenaar zelf ont-wikkelt. Ook tijdens *De Dappere Soldaat* klappen de acteurs wandjes op zij om nieuwe ruimtes te creëren; een piano wordt zo de muur in ge-vouwen, een schilderij komt tot le-ven. Er zijn genoeg vondsten die een glimlach tevoorschijn toveren.

In eerdere voorstellingen speelde De Jong vaak zelf mee; nu beperkt hij zich tot de regie. Acteurs Malou Gorter, Rop Verheijen en Diewertje Dir nemen zo'n tien rollen op zich.

Dat blijkt hét recept voor snelle per-sonage-wisselingen en opzettelijke

maar worden overschaduwd door liefdesperikelen en humor.

Ook de muziek draagt bij aan de al-gehele luchtigheid. In plaats van het volle geluid van een orkest, klinkt een uitgekilde begeleiding uit de boxen. Hetzelfde geldt voor de choreografie-tjes, waarin lustig wordt gewapperd met zakdoeken en wat Balkan-folklo-re voorbijkomt. De Jong kiest voor een charmant soort eenvoud, waar-mee hij een wereld weet op te roepen waarvoor je ogenblikkelijk valt.

Temidden van de georganiseerde chaos wisselt Rop Verheijen behen-dig van 'huisvriendin' Mascha naar de gevluichte Bumerli. Marlou Gorter is vrouw én heer des huizes. Hun transformaties zijn simpel doch doel-treffend, zoals wanneer zij een pijp-pakt en een stram loopje inzet om van moeder in vader te veranderen.

FOTO SANNE PEPPER

De Dappere Soldaat.

verwarring op het toneel.

In het libretto van Louis van Beek wachten drie welgestelde dames in oorlogstijd op de terugkeer van 'hun mannen'. Als een gevluichte soldaat opdrukt, worden harten op hol ge-bracht. Vragen over moed duiken op,

Verheijen is als komiek in top-vorm. Zijn tekstbehandeling en spel zijn formidabel en hij weet ondanks de karikaturale personages te ontroe-ren, bijvoorbeeld als twijfelende Bumerli. Ook vocaal steekt hij met kop en schouders boven zijn collega's uit - al kan Diewertje Dir verrassen met loepzuivere, lieflijke tonen. Gorter is dan weer onweerstaanbaar in zowel stekelig als blijmoedig spel.

Al met al is *De Dappere Soldaat* een innemend avontuur met een knip-oog. Plat wordt het niet, maar ook echte diepgang ontbreekt. Daardoor raakt de vaart er tegen het einde een beetje uit. Uiteindelijk is de vraag hoeveel de verveelde dames hebben verzonnen: wat was spel en wat heeft zich echt afgespeeld?

Elisabeth Oosterling